

4388

ΕΠΙ ΤΩ ΘΑΝΑΤΩ
ΤΗΣ Α. Β. ΥΨΗΛΟΤΗΤΟΣ
ΤΗΣ ΑΟΙΔΙΜΟΥ
ΗΓΕΜΟΝΙΔΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

ΜΑΡΙΑΣ ΛΟΥΙΖΗΣ

ΕΝ ΗΡΡΩ
Τύποις Γ. Π. Ίκανώφ
1899.

+ Ο^ς Αγγλάτος Βασιλεύς.

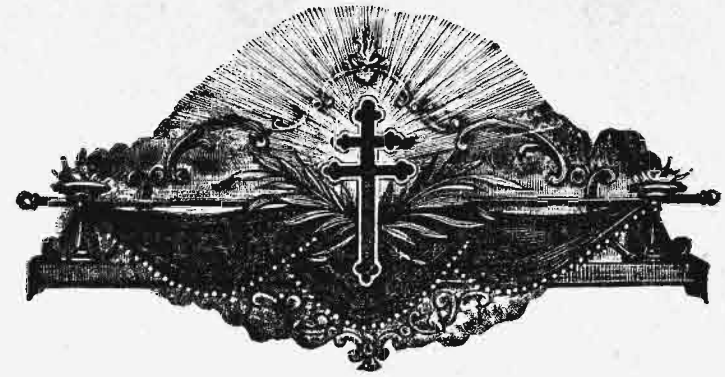
ΜΑΡΙΝΗ ΛΟΥΙΖΗ

ΠΟΛΥΔΑΚΡΥΤΩ ΒΟΥΛΓΑΡΙΗΣ

ΗΓΕΜΟΝΙΑΙ

ΕΡΝΟΣ ΕΥΚΛΕΙΟΣ ΣΕΜΝΟΝ ΓΕΡΑΙΗΣ ΜΑΛΑ ΦΥΤΛΗΣ
ΘΑΛΛΟΝ ΧΑΡΜ ΟΙΚΟΥ ΚΡΑΝΤΟΡΙ ΒΟΥΛΓΑΡΙΗΣ
ΑΙΨ ΕΠΙΩΝ ΚΡΥΕΡΗΙ ΧΕΡΙ ΜΑΡΨ ΑΙΝΟΣ ΜΟΡΟΣ ΑΓΧΙ
ΚΑΙ Ρ Ο ΜΑΡΑΝΘΕΝ ΦΕΥ ΠΕΝΘΟΣ ΑΠΑΣΙ ΛΙΠΕΝ
ΗΣ Δ ΑΡΕΤΗΣ ΚΑΛΛΟΣ ΜΕΓ ΙΔΕ ΚΛΕΟΣ ΟΥ ΠΟΤ ΟΛΕΙΤΑΙ
ΑΘΑΝΑΤΟΝ ΛΑΜΠΟΝ ΠΑΣΙΝ ΑΕΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΑΓΧΙΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ὁ ἀλγεινὸν ἄκουσμα τοῦ αἰφνιδίου καὶ ἀπροδοκίτου θανάτου τῆς λαοφιλοῦς Ἡγεμονίδος Μαρίας Λουΐζης συνετάραξεν ὡς εἰκὸς πάντας τοὺς κατοίκους τῆς ἡμετέρας πόλεως. Ἀμα τῇ πρώτῃ ἀναγγελίᾳ αὐτοῦ πένθος κατέλαβεν ἅπαντας διαβλέποντας ὅσα μεγάλη ἀπώλεια καὶ ἀνεπανόρθωτος συμφορὰ εἶναι δι' ἅπασαν τὴν Βουλγαρίαν ὁ ἀπορφανισμὸς καὶ ἡ στέρξης τῆς πρώτης αὐτῆς Ἡγεμονίδος περικοσμουμένης διὰ πλείστων καὶ ἐξόχων ἀρετῶν. Ἡ λυπηρὰ ἀγγελία ἐγνώσθη κατὰ πρῶτον περὶ τὴν ἑσπέραν τῆς 19. ἰανουαρίου· τὴν δ' ἐπιούσαν ἄπειρον πλῆθος συνήλθεν εἰς τὸν ἱερόν ναὸν τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, ὅπου καὶ ἐτελέσθη πένθιμος τελετὴ. Ταύτης δὲ προεξήρχεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ἡμῶν κύριος Βασίλειος μεθ' ἅπαντος τοῦ ἱεροῦ κλήρου, παρήσαν δὲ τὰ διάφορα σωματεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Κοινότητος, οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων μετὰ τῶν διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν, ἁπάντων φερόντων τὰ σημεῖα τοῦ πένθους. Κατὰ τὸ τέλος τῆς τελετῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ἡμῶν κύριος Βασίλειος προσεφώνησε τὰ εἰκότα καταδείξας τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς.

Τῇ δὲ 27. ἰανουαρίου, ὅτε ἐτελείτο ἡ κηδεῖα τῆς ἀειμνήστου Ἡγεμονίδος ἐν Σοφίᾳ καὶ μετεφέρετο τὸ γειρὸν αὐτῆς σκῆνος εἰς Φιλιππούπολιν, ἐτελέσθη ἐνταῦθα ἀμέσως μετὰ τὴν θείαν καὶ ἱεράν λειτουργίαν σεμνοπρεπεστάτη καὶ κατὰ πάντα σοβαρὰ καὶ μεγαλοπρεπῆς πένθιμος τελετὴ ἐν

τῷ αὐτῷ ἱερῷ ναῷ. Ἄπειρον πλῆθος ἀμφοτέρων τῶν φύ-
λων συνωστίζετο ἐν αὐτῷ· περὶ δὲ τὴν 10. π. μ. ὥραν ἤρ-
ξατο ἡ τελετή, ἣν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν παρηκολούθει πεν-
θιμος κωδωνοκρουσία. Στέφανοι τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος, τῆς
Σχολῆς τῶν ἀρρένων καὶ τῆς τῶν θηλέων ὑπὸ μαθητῶν καὶ μα-
θητριῶν φερόμενοι περιεκόσμου τὴν τελετὴν ἔτι μᾶλλον. Ὁ
Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ἡμῶν κύριος Βασίλειος διὰ τῆς
ἰδιαζούσης αὐτῷ στωμολίας καὶ γλαφυρότητος ἔπλεξε τὸ
ἐγκώμιον τῆς μεταστάσης. Ὁ λόγος αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πρώτης
μέχρι τῆς τελευταίας λέξεως ἦτο μεστὸς συγκινήσεως, με-
στὸς εἰκόνων ζωηρῶν τοῦ βίου τῆς πολυκλαύστου Ἡγεμονίδος,
μεστὸς τέλος διδασχῆς ἐποικοδομητικῆς διὰ τὸν θάνατον, ὅστις
πολλάκις αἰφνιδίως τοὺς πάντας ἀπὸ τῶν Ἡγεμόνων μέχρι
τῶν πενήτων καταλαμβάνει καὶ συναρπάζει.

Ὁ λόγος οὗτος κατωτέρω ἐκδίδεται ὡς πιστὸν ἀπαύ-
γασμα τοῦ αἰδίου σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀλήστου μνήμης ἣν
ἀκμαίαν διασώζουσιν ἅπαντες οἱ Ἕλληνες τῶν Ἑλληνικῶν
Κοινοτήτων Ἀγγιάλου καὶ Πύργου. Κατ' ἀμφοτέρας δὲ τὰς
πενθίμους τελετὰς χορὸς μαθητῶν τοῦ ἀρρεναγωγείου ἔψαλλε
συγκινητικώτατον ἀποχαιρετιστήριον ᾄσμα πρὸς τὴν πολυ-
κλαύστον Ἡγεμονίδα, ἣτις καὶ τοῦτο εἶχε τὸ μέγα ἐγκαλλώ-
πισμα ἵνα φιλοστόργως διατίθεται πάντοτε πρὸς τὰ ἀθῶα παιδία.

Καὶ ἐν Πύργῳ δὲ παρισταμένων τῶν διαφόρων σωμα-
τείων τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Κοινότητος τῆς πόλεως
ταύτης μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων καὶ
τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν αὐτῶν ἐτελέσθησαν μετὰ πά-
σης τῆς προσηκούσης σεμνοπρεπείας κατὰ τε τὴν 20. καὶ
τὴν 27. ἰανουαρίου πένθιμοι τελεταί, ἐκδηλοῦσαι τὸ κοινὸν
ἄλγος ἐπὶ τῷ προῶρῳ καὶ ἀπροσδοκῆτῳ θανάτῳ τῆς πολυ-
κλαύστου καὶ λαοφιλήτου καὶ ἀειμνήστου Ἡγεμονίδος τῆς
Βουλγαρίας Μαρίας Λουίζης.

Ἐν Ἀγγιάλῳ, τῇ 28, ἰανουαρίου 1899.

ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ Α. Β. ΥΨΗΛΟΤΗΤΑ

ΤΗΝ ΛΟΙΔΙΜΟΝ ΗΓΕΜΟΝΙΑ

ΜΑΡΙΑΝ ΛΟΥΙΖΑΝ

ΥΠΟ

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΓΧΙΑΛΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.

Ὅτι ὅλα τὰ ἐπίγεια τοῦ κόσμου τούτου τὰ ἀγαθὰ εἶναι
πρόσκαιρα καὶ ἐφήμερα καὶ ὅτι πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἄν-
θρώποι εἰς τὸν θάνατον ὀφειλόμεθα, τοῦτο πάντες γνωρίζουσι
καὶ οὐδεὶς ὑπάρχει ὑγιαίνων τὸν νοῦν, ὅστις ἀμφιβάλλει περὶ
τούτου. Ἄλλ' ἐν ᾧ τοῦτο καλῶς πάντες γινώσκομεν, ὑπάρ-
χουσι περιστάσεις, καθ' ἃς τέλεον λησμονοῦμεν αὐτό, καὶ μᾶ-
λιστα ὅτι πάντα τὰ ἐπίγεια εἶναι πρόσκαιρα καὶ μάταια. Ἐν
ᾧ δὲ ἀδυνατοῦμεν νὰ ἀμφιβάλλωμεν ὅτι εἰς τὸν θάνατον
ὀφειλόμεθα, λησμονοῦμεν ὅμως εὐκόλως ἕνεκα διαφόρου γοη-
τείας τῆς ἐπιγείου ζωῆς, ὅτι πᾶν τὸ ἐπίγειον εἶναι φθαρτὸν
καὶ παροδικόν. Τὸ δὲ χεῖρον εἶναι, ὅτι λησμονοῦμεν τὴν ἀ-
ληθῆ καὶ πραγματικὴν ἀξίαν τοῦ ἐπιγείου βίου, καὶ ὅτι ὅπως
εἰς τὸν θάνατον ὀφειλόμεθα, οὕτως ὀφειλόμεθα καὶ εἰς τὴν
κρίσιν καὶ ἐκτίμησιν τοῦ ἀδεκάστου οὐρανοῦ Κριτοῦ καὶ τῶν
ἐπιζώντων ὁμοίων ἡμῖν ἀνθρώπων. Λησμονοῦμεν δυστυχῶς
πολλάκις, ὅτι ἡ ἀληθὴς καὶ πραγματικὴ ἀξία τοῦ ἐπιγείου
βίου δὲν ἔγκειται εἰς τὰ πρόσκαιρα ἐπίγεια ἀγαθὰ, εἰς τὰς
δόξας, εἰς τὰ πλοῦτη, εἰς τὰ ἀξιώματα, ἀλλὰ εἰς τὴν ἀρε-
τὴν ἢ τὴν ἁμαρτίαν, ἣτις δεσπόζει ἐν αὐτῷ. Καθ' ὅσον δὲ

ὁ ἄνθρωπος ζῆ ἐναρέτως ἢ ὑπόκειται εἰς τὴν ἀμαρτίαν, κατὰ τοσοῦτον εἶναι ἄξιος ἐπαίνου ἢ κατακρίσεως ὑπὸ τῶν ὁμοίων του ἀνθρώπων καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀλήθεια αὕτη δεσπόζει πανταχοῦ, καὶ δυνάμεθα ἀκραδάντως νὰ εἴπωμεν ὅτι ἅπαντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τῶν εὐρισκομένων εἰς τὰ ἀνώτατα ὕψη μέχρι τῶν τελευταίων πτωχῶν καὶ ἀπόρων ἀνθρώπων δικαίως ἐκτιμῶνται κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἥτις λαμπρύνει, ἢ κατὰ τὴν κακίαν, ἥτις μολύνει τὸν βίον αὐτῶν τὸν ἐπίγειον. Καὶ λοιπὸν προκειμένου περὶ δικαίας ἐκτιμήσεως, περὶ δικαίου ἐπαίνου ἐνὸς οἰουδήποτε ἀνθρώπου πρέπει νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχὴν εἰς τὴν ἐνοικουσαν ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ἀρετὴν. Ἡ ἀρετὴ εἶναι ἥτις ἀνοψοῖ εἰς τὴν ἀρμόζουσαν εἰς αὐτοὺς θέσιν τοὺς ἐν ἀρχαῖς καὶ ἀξιώμασι καὶ εἰς τὰ ἀνώτατα ὕψη εὐρισκομένους ἄρχοντας καὶ ἡγεμόνας, ἢ ἀρετὴ δὲ ἐπίσης ἀναβιβάζει εἰς τὸ ὕψος τῶν τοιούτων ἐναρέτων ἀρχόντων καὶ τοὺς εἰς τὰ κατώτατα τῆς κοινωνίας στρώματα εὐρισκομένους καὶ αὐτοὺς τοὺς τῆς ἐσχάτης πενίας ἀνθρώπους. Οὕτω δὲ ἀληθεύει καὶ ὅλως τοῦναντίον, ὅταν ἡ κακία δεσπόζη καὶ καταταραχνῆ τὸν βίον ἡμῶν. Καὶ ἐὰν δὲ πρὸς ὥραν παραγνωρισθῆ τῆς ἀρετῆς ἢ ἀμάραντος δόξα, ἐπέρχονται βραδύτερον αἱ τύφεις τοῦ συνειδότος καὶ ὁ δίκαιος ἀναβιβάζεται εἰς τὸ αἰθέριον ὕψος, ὅπου φυσικῶς διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ ἵσταται. Σήμερον τελοῦμεν τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου ἀγίου τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· μεθ' ὅλους τοὺς καταδιωγμοὺς καὶ τὸν ἐν ἐξορίᾳ θάνατον διὰ τῆς ἀρετῆς ἀνοψώθη μέχρι τοῦ θρόνου τῶν ἐπιγείων βασιλέων, καὶ αὐτοκράτωρ υἱὸς εὐσεβῆς ἐζήτει παρ' αὐτοῦ νεκροῦ ἤδη τὴν συγχώρησιν τῶν εἰς αὐτὸν πταισάντων γονέων αὐτοῦ. Ἀλλὰ σήμερον συγχρόνως τελεῖται ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Βουλγαρικῆς Ἡγεμονίας ἢ κηδεῖα τῆς πολυκλαύστου καὶ ἀλήστου μνήμης Ἡγεμονίδος Μαρίας Λουίζης, ἡμεῖς δὲ συμμετέχοντες τοῦ κοινοῦ καὶ βαθέος πένθους συνήλθομεν ἐνταῦθα εἰς

τὴν πένθιμον ταύτην τελετὴν. Καὶ λοιπὸν πρὸς ἀληθῆ καὶ βέβαιον ἔπαινον αὐτῆς εἰς τί πρέπει νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν; Ἄρα γε εἰς τὰς δόξας, εἰς τὰς τιμὰς, εἰς τὰ μεγαλεῖα, εἰς τὰ πλοῦτη; Ἄρα γε εἰς πάντα τὰ ἀφθονα καὶ μεγάλα ἐπίγεια ἀγαθὰ, ἅτινα καὶ ὡς ἐκ τοῦ γένους καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἀξιώματος εἶχεν; Ὁχι βεβαίως. Ταῦτα καλῶς γινώσκωμεν, ὅτι εἶναι πρόσκαιρα, ἐφήμερα καὶ παροδικά. Ἀλλὰ θὰ στρέψωμεν τὴν προσοχὴν εἰς τὴν πλουσίαν καὶ πολῦτιμον αὐτῆς ἀρετὴν, εἰς τὸ ἀμύθητον καὶ ἀμάραντον κάλλος τοῦ σεμνοῦ καὶ ἐναρέτου αὐτῆς βίου. Ἡ ἀείμνηστος καὶ πολυκλαυστος Ἡγεμονίς τῆς Βουλγαρίας Μαρία Λουίζα κατεκοσμεῖτο ὑπὸ τῆς ἀρετῆς ἐκείνης, ἥτις ἀπομαραίνει καὶ κατασκιάζει πάντα τὰ πρόσκαιρα καὶ ἐπίγεια ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου. Ὁ βίος αὐτῆς διαχέει πανταχοῦ τὸ εὐωδέστατον ἄρωμα τῆς ἀρετῆς καὶ καταδεικνύει εἰς πάντας, ὅτι ἡ σεμνὴ καὶ πάντιμος ἀρετὴ εἶναι καὶ εἰς τοὺς ἀνωτάτους ἄρχοντας ὁ πολυτιμότετος καὶ ἀπαστράπτων ἀδάμας ὁ πανταχοῦ διαχέων τὰς μαρμαρυγὰς καὶ ἀκτῖνας τῆς λάμπειος αὐτοῦ. Ἡ αἰοίδιμος Ἡγεμονίς ἐκοσμεῖτο δι' ἀφθονίας ἀρετῶν τῆς φυγῆς, δι' ἀρετῶν τῆς διανοίας, δι' ἀρετῶν τῆς καρδίας. Γνησιώτατα εὐγενῆς καὶ εὐαίσθητος κάλλιστα ἐξετίμα πᾶν ὅ τι καλὸν καὶ εὐγενὲς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἢ δὲ καλλισθησία αὐτῆς ἐν πάσῃ διαυγείᾳ ὑπερήρητο μέχρι τῆς ἐξάρσεως ἐκείνης, ἥτις ἀληθῶς ἐξευγενίζει τὸν ἄνθρωπον. Ἡμεῖς ὡς καὶ ἄλλοτε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἴπομεν, ἠτύχησαμεν, ἀλλὰ καὶ ἐδυστυχήσαμεν, ἀξιοθέντες τῆς τιμῆς νὰ γνωρίσωμεν τὴν Αὐτῆς Βασιλικὴν Ὑψηλότητα τὴν Ἡγεμονίδα τῆς Βουλγαρίας Μαρίαν Λουίζαν. Ἡ λεπτοφυῆς καὶ εὐγενεστάτη αὐτῆς διάνοια ἐν ἀκαρεῖ ἀντελαμβάνετο παντὸς ἀληθῶς καλοῦ, ἰδίᾳ δὲ ἔτρεφε συμπάθειαν καὶ ἀγάπην πρὸς τὰ ἑλληνικὰ πράγματα καὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐδήλωσεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ μάθῃ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὸν δὲ προσφιλέστατον πρωτότοκον Αὐτῆς ὄν καὶ διάδοχον ἐδίδασκε καὶ τὴν

ἑλληνικὴν γλῶσσαν, φιλοτιμουμένη ἵνα οὗτος ἑλληνιστὶ προσφωγῇ τοὺς προσερχομένους Ἑλληνας. Ὅτε δὲ πρό τινας ἠτύχησε νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς κλεινὰς Ἀθήνας, τὸ κλέος τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, κατεθέλχθη ἐκ τῶν ἀθανάτων ἐκείνων μνημείων, ἅτινα εἶναι τὸ ἀφθιτον κλέος τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἐπεθύμει, ἵνα συνεχῶς ἐπισκέπτηται καὶ βλέπῃ αὐτά. Ἴσως δὲ τὴν στιγμὴν ταύτην ἢ εὐγενῆς καὶ ἐνάρετος Αὐτῆς ψυχὴ ἀπυλλαγεῖσα τῶν δεσμῶν τοῦ γηροῦ σώματος περιπέτεται περὶ τὰ ἱερά ἐκείνα τεμένη, τὰ ὅποια τοσοῦτον ἐν τῇ προσκαίρῳ ἐπιγείῳ ζωῇ ἠγάπησε καὶ ἐξετίμησεν. Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν παντοίων ἀρετῶν τῆς διανοίας, ἐν αἷς διέπρεπεν ἢ σύνεσις καὶ ἢ φρόνησις καὶ ἢ εὐγενεστάτη καὶ ἀπέριττος ὄλως μετριοφροσύνη, ἢ αἰδῖμος ἐκοσμεῖτο καὶ διὰ ποικίλων τῆς καρδίας ἀρετῶν. Εὐαίσθητος ὄλως καὶ συμπαθῆς ἔτεινε πανταχόσε χεῖρα βοηθείας καὶ ἦτο ὁ κοινὸς ἐν τῇ Βουλγαρικῇ Ἡγεμονίᾳ γενναῖος προστάτης τῶν πτωχῶν, τῶν ὀρφανῶν, τῶν γηρῶν. Περιστὸν θὰ εἶναι λεπτομερῶς νὰ ἐκθέσωμεν τὰ κατὰ τὴν ζηλωτὴν φιλανθρωπίαν καὶ εὐσπλαγχνίαν τῆς πολυκλαύστου Ἡγεμονίδος. Αὐτὴ ἢ κοινὴ πάντων συγκλίνησις ἐπὶ τῷ θανάτῳ Αὐτῆς τῷ αἰφνιδίῳ καὶ προώρῳ, αὐτὸ τὸ κοινὸν ἀπάντων πένθος ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ γένους τρανῶς δεικνύει πόσον πλουσίως ἐν μετριοφροσύνῃ ἢ αἰμίμηστος πανταχοῦ διέχεε τὸ πολύτιμον ἄρωμά των ψυχικῶν Αὐτῆς ἀρετῶν, τῆς εὐποιΐας, τῆς εὐεργεσίας. Καὶ ἤδη ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ μέσου ἡμῶν, ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ καταλείπει σύζυγον Ἡγεμόνα ἀπολοφυρόμενον τὴν ἀνήκεστον συμφορὰν καὶ δάκρυα καταχέοντα πικρὰ καὶ θαλερά. Ἀφίνει τὰ προσφιλέστατα αὐτῆς τέσσαρα τεκνία ὀρφανὰ καὶ στερούμενα πλέον ὄχι τῆς φιλοστόργου θωπείας, ἀλλὰ τῆς ἀληθῶς μητρικῆς Αὐτῆς προνοίας πρὸς καλὴν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἀπαλῆς αὐτῶν διανοίας καὶ καρδίας. Ἀφίνει πάντας ἐκπλήκτους ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκῆτῳ συμφορᾷ, ἀδυνατοῦν-

τας νὰ παραμυθῆσωσιν ἑαυτοὺς. Ἐν ᾧ δὲ τὸ γήινον Αὐτῆς σκῆνος παραλίδεται μετ' ὀλίγον εἰς τὴν μητέρα γῆν, αἱ πολλαὶ καὶ ποικίλαι ἀρεταί, τὰς ὁποίας ἀνέπτυξε κατὰ τὸν βραχὺν Αὐτῆς βίον διαχέονται πανταχοῦ ὡς πολύτιμον μυροβόλον ἄρωμα, ὡς ἄνθος πάγκαλον καὶ εὐωδέστατον, ὅπερ οὐδέποτε μαραίνεται καὶ οὐδέποτε παύει διαχεῖν τὴν εὐωδίαν αὐτοῦ. Ναί! τῆς αἰμινήστου Ἡγεμονίδος Μαρίας Λουΐζης, τῆς πρώτης Ἡγεμονίδος τῆς Βουλγαρίας καὶ μητρὸς τοῦ ἡγεμονικοῦ τῆς χώρας ταύτης οἴκου αἱ ἀρεταὶ θὰ παραμείνωσιν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐπαινούμεναι εἰς γενεὰς γενεῶν, τὸ δὲ παράδειγμα Αὐτῆς διὰ τὴν ἐν ἅπασιν σωφροσύνην καὶ σεμνότητα καὶ μετριοφροσύνην καὶ συμπάθειαν θὰ εἶναι κάλλιστον μάθημα εἰς πάσης τάξεως ἀνθρώπους. Τὸ δὲ πνεῦμα Αὐτῆς πολλάκις ἐκ τῆς ἀνεξάντλητου στοργῆς παρορμώμενον θὰ κατέρχεται μέχρι τῆς χώρας ταύτης καὶ ὡς ἀγαθὸς ἄγγελος θὰ περίπταται περὶ τὸν ἡγεμονικὸν οἶκον καὶ περὶ τὰ φίλτατα Αὐτῆς τέκνα. Ὡ εἶθε ἢ τιμὴ καὶ ὁ σεβασμὸς τὰ ὅποια σήμερον εἰς αὐτὴν δικαίως ἀπονέμομεν νὰ εἶναι καρποφόρα εἰς πάντας ἡμᾶς. Εἶθε τὸ πολύτιμον τῶν ἀρετῶν αὐτῆς ἄρωμα νὰ παρορμήσῃ πολλοὺς εἰς ἀνάλογον τῆς θέσεως αὐτῶν ἐνάρετον καὶ ἐπαίνου ἄξιον βίον. Εἶθε ἅπαντες ἐκ καρδίας καὶ διανοίας τιμῶντες αὐτὴν νὰ χαράξωμεν ἀνεξάλειπτον εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τὴν μνήμην τῆς πολυκλαύστου Ἡγεμονίδος Μαρίας Λουΐζης. Ἡ αἰδῖμος Ἡγεμονίς τῆς Βουλγαρίας Μαρία Λουΐζα εἶη αἰωνίου μνήμης! Ἡ αἰδῖμος Ἡγεμονίς τῆς Βουλγαρίας Μαρία Λουΐζα εἶη αἰωνίου καὶ ἀλήστου παρὰ πᾶσι μνήμης!

 SIGWANO CIGNO
MEGARRO

Handwritten text, possibly a signature or date, located in the upper left corner of the page.

SISMANGGIO